

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ СВ. „КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ЖУРНАЛИСТИКА И МАСОВА КОМУНИКАЦИЯ
КАТЕДРА "КОМУНИКАЦИЯ И АУДИОВИЗУАЛНА ПРОДУКЦИЯ"

Рецензия

от проф. д-р Теодора Радоева Петрова- Иванова,

Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

за докторската дисертация на Евелина Радославова Андреева

на тема: "Трансформации на журналистическото съдържание в новото информационно пространство" (Въз основа опита на традиционните информационни агенции, медиите на Нюз Корпорейшън и социалните мрежи)

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Чуждестранна журналистика)

с научен ръководител проф. д.ф.н. Милко Петров

1. Актуалност и значимост на разработвания дисертационен труд.

В представения за защита труд са разгледани употребата и създаването на журналистическо съдържание в новата комуникационна среда. Несъмнена, според мен, е **актуалността** на темата на дисертацията на Евелина Андреева. Тя е посветила усилията си на изследване на процесите при създаване на медийно съдържание, настъпили в резултат на новите дигитални технологии и начините на разпространение на медийно съдържание чрез мултимедийните платформи. Проследено е влиянието на променящата се професионална среда върху производството на авторско съдържание, трансформациите, които предизвикват новите дигитални технологии, не се само за производство, разпространение, но и пер възприятие на медийно съдържание от страна на потребителите. Промените в развитието на медийния бизнес в резултат на дигитална среда за производство и разпространение на медийно съдържание настъпват днес наред с останалите промени, които водят до трансформации в социалната ни среда, общуване и социална комуникация между нас като индивиди, те променят производството на медийно съдържание, авторският журналистически инструментариум и дори управлението на дигиталните авторски права. Актуалността на темата се обуславя и от анализа на промяната на потребление на новинарско съдържание от страна на

потребителите по схемата 24/7 на конкретен анализ на работата на медиите на Нюз Корпорейшън и социалните мрежи.

Дисертационният включва обзор и теоретичния анализ на публикации и практики в областта на журналистиката и по-специално агенционната журналистика. В първите две глави са разгледани в исторически аспект теоретични школи, етапи от развитието на журналистиката и конкретно на работата на информационните агенции и промяната на работата им и типовете новинарско съдържание, разпространявано в социалните мрежи. Теоретичният анализ, направен от авторката става основа за по-нататъшните емпиричните изследвания, които тя прави в Трета глава чрез извършеното от нея емпирично изследване - 22 дълбочинни интервюта с експерти и анкета със 100 респонденти

2. Структура и съдържание на дисертацията

Дисертационният труд отговаря на формалните изисквания за дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Той е в обем от общо 375 страници. Структуриран е в Предговор, три глави, заключение, библиография на български и английски език. Включени са като приложения авторска анкета с респонденти и 22 дълбочинни интервюта с водещи експерти и журналисти. В труда е посочена методология, направени са изводи и обобщения, формулирани са най-важните научни приноси на дисертацията. Направен е количествена и качествен анализ на медийното съдържание в информационните агенции, на медиите на Нюз корпорейшън в социалните мрежи, което аз бих могла да изтъкна като принос на авторката към медийните изследвания у нас.

Докторантката има необходимият брой публикации, които са по темата, което също отговоря на изискванията за присъждане на ОНС „доктор“.

Авторефератът е оформен според изискванията на ЗРАСРБ. Той представя съдържанието на дисертацията и съдържа всички необходими атрибути- обект и предмет на изследването, цели, задачи, хипотези, изводи и научни приноси.

Дисертационният труд е логично структуриран. Изследването на процесите на трансформация на журналистическото съдържание тръгва от по-широкото поле на комуникацията и информационната среда и медиите, за да стигне до конкретните промени в съдържанието, регистрирани на базата на проучването на практиките на Нюз Корпорейшън в онлайн среда.

Структурата на изследването следва вътрешната логика на текста, а главите представляват тематично обособени части на труда, очертаващи акцентите на изследването. Заслуга за цялостното възприятие на дисертационния труд е професионалният език, на който е написана дисертацията. Като заслуга бих причислила и поставените изследователски задачи и избраната от страна на докторантката методология.

В Увода на представения труд, съобразно изискванията за подобен род текст, е направено описание на структурата на текста, включена е обосновката за избор на темата, актуалността и значението на направеното изследване. Обектът на изследването е ясно дефиниран, описани са използваните от докторантката научни методи, които кореспондират на целите на изследването. За целите на дисертационния труд са проучени са източници от съответните научни области, както и публикации на сайтовете на медийни организации, което допринася за неговата пълнота и релевантност на направените изводи.

Докторантката има своята работна хипотеза, изградена върху модела на Ласуел. В първата глава „Теоретичен обзор“ са представени теоретичните аспекти на проблематиката на изследването. Представени са дефиниции за журналистическо съдържание, основни характеристики на журналистиката, изясняват се мотивите за “употреба на съдържание“ от потребителите през призмата на теорията на комуникацията и класическата схема „комуникатор- канал- аудитория“. Работещ за текста е подбрания модел "употреба - удовлетворение" от медийно съдържание и пораждащата се от това зависимост на потребителя. Тя изследва “създаваната стойност“ и бизнес модела на медийния бизнес в дигитална среда. Така тя стига до твърдението на Ювал Ноа Харари, че "трансформацията на съдържанието е подчинена на технологичната революция, която превръща 21 век - във века на алгоритмите и изкуствения интелект“. Във втората глава – „Трансформации“, е направен опит да се направи връзка между процесите на трансформация на комуникацията и на медиите върху производството и разпространението на съдържанието. Потърсена е трансформацията на модела на Харолд Ласуел в комуникацията на 21 век, където създатели на информация са информационните агенции, блогърите, подкастерите, всеки един в социалните мрежи, а и изкуственият интелект. Разгледано е “медийно общуване“ на потребителите на съдържание в социалните мрежи и промяната на ролята на журналиста. Проследява се развитието на “модела на Ласуел“ в “комуникация 21“ и трансформациите на медийното съдържание в резултат на новата дигитална

комуникационна среда. Авторката проследява развитието на модела на Ласуел и търси мястото на създаващите и потребяващите съдържание в този модел. Харесвам примерът на Нюз Корпорейшън, Сторифул и други подбрани медийни организации, които определят информационната среда при разпространението на медийно съдържание днес. Обосновано в текста е защо са водещи организации, лидери в продуцирането на медийно съдържание, разгледани са финансирането и управлението на медийния бизнес на тези организации. Прогнози за „Съдържание на бъдещето“ докторантката Евелина Андреева прави на базата на проведените интервюта и анкети в последната глава на текста. Разгледана е гражданската журналистика, журналистиката на фактите и данните, бранд журналистиката, които днес създават част от медийното съдържание. В Трета глава за „съдържанието на бъдещето“ са изказани предположения за евентуалното „потребление на медии за богати и новини за бедни“, за разпространението на „съдържание на алгоритмите“ и завръщането на „традиционната журналистика“.

3. Научни приноси

Съгласна съм с изведените научни и научно- приложни приноси на изследването. Смятам, че е направен анализ на трансформациите на журналистическото съдържание в новите дигитални платформи, на трансформацията на комуникацията и потреблението на информация и медийно съдържание. Намерен е авторски подход чрез развитието на формулата на Ласуел като методологическа осонва за анализ на трансформацията на журналистическото съдържание. Направен е анализ на потреблението на съдържание чрез дигиталните платформи, осонвано на модела "употреба - удовлетворение" на медийно съдържание и пораждащата се от това зависимост на потребителя. Анализирани са основни бизнес модели на работата на медийните организации. Както вече схпоменах, направен е количествен и качествен анализ на медийното съдържание в информационните агенции на Нюз корпорейшън в социалните мрежи, което смятам за приносно в медийните изследвания у нас. Проведено е авторско емпирично изследване чрез 22 дълбочинни интервюта и анкета с един въпрос към 100 респонденти.

4. Критични бележки и препоръки

Представеният от дисертационен труд както цяло по форма, така и по съдържание, отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за получаването на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки“. Към всеки текст могат да се отправят бележки за редакция.

Нямам особени забележки към текста. Бих казала на авторката, че би могла да публикува този текст, а и да разшири и продължи своите изследвания.

6. Заключение

Предложеният за защита дисертационен труд е завършено научно изследване с авторски приноси. Получените резултати имат теоретичен и теоретично-практически принос. Всичко казано до тук ми дава основание да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Евелина Радославова Андреева за нейната дисертация на тема: "Трансформации на журналистическото съдържание в новото информационно пространство" (Въз основа опита на традиционните информационни агенции, медиите на Нюз Корпорейшън и социалните мрежи) по професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Чуждестранна журналистика), като самата аз ще гласувам положително за това.

11.11.2021 г.

Проф. д-р Теодора Петрова